

Indlægsseddel: Information til brugeren

NovoRapid® FlexTouch®

100 enheder/ml injektionsvæske, opløsning i fyldt pen

insulin aspart

Læs denne indlægsseddel grundigt, inden du begynder at tage medicinen, da den indeholder vigtige oplysninger.

- Gem indlægssedlen. Du kan få brug for at læse den igen.
- Spørg lægen, apotekspersonalet eller sygeplejersken, hvis der er mere, du vil vide.
- Lægen har ordineret dette lægemiddel til dig personligt. Lad derfor være med at give medicinen til andre. Det kan være skadeligt for andre, selvom de har de samme symptomer, som du har.
- Tal med lægen, apotekspersonalet eller sygeplejersken, hvis du får bivirkninger, herunder bivirkninger som ikke er nævnt i denne indlægsseddel. Se punkt 4.

Oversigt over indlægssedlen:

1. *Virkning og anvendelse*
2. *Det skal du vide, før du begynder at tage NovoRapid®*
3. *Sådan skal du tage NovoRapid®*
4. *Bivirkninger*
5. *Opbevaring*
6. *Pakningsstørrelser og yderligere oplysninger*

1. *Virkning og anvendelse*

NovoRapid® er et moderne insulin (insulinanalog) med en hurtigvirkende effekt. Moderne insulinpræparater er forbedrede versioner af humaninsuliner.

NovoRapid® anvendes til **at sænke det høje blodsukkerniveau** hos voksne, unge og børn fra 1 år og derover med sukkersyge (diabetes mellitus). Sukkersyge er en sygdom, hvor kroppen ikke producerer tilstrækkeligt insulin til at kontrollere blodsukkerniveauet. Behandling med NovoRapid® hjælper med at forhindre komplikationer relateret til din diabetes.

NovoRapid® vil begynde at nedsætte dit blodsukker 10–20 minutter efter injektion, maksimal effekt ses mellem 1 og 3 timer efter injektionen, og effekten varer 3–5 timer. På grund af den korte virkning skal NovoRapid® normalt gives i kombination med et insulinpræparat med mellemlang eller lang virkningstid.

2. *Det skal du vide, før du begynder at tage NovoRapid®*

Tag ikke NovoRapid®

- ▶ Hvis du er allergisk over for insulin aspart eller et af de øvrige indholdsstoffer i dette lægemiddel (se punkt 6 Pakningsstørrelser og yderligere oplysninger).
- ▶ Hvis du har mistanke om begyndende hypoglykæmi (for lavt blodsukker) (se a) Oversigt over alvorlige og meget almindelige bivirkninger under punkt 4).
- ▶ Hvis FlexTouch® tabes, beskadiges eller knuses.
- ▶ Hvis det ikke har været opbevaret korrekt, eller hvis det har været frosset (se punkt 5 Opbevaring).
- ▶ Hvis insulinet ikke fremstår klart og farveløst.

Hvis noget af ovenstående gør sig gældende, må du ikke tage NovoRapid®. Tal med din læge,

sygeplejerske eller spørg apotekspersonalet.

Før du tager NovoRapid®

- ▶ Kontrollér på etiketten, at det er den rigtige insulintype.
- ▶ Brug altid en ny nål til hver injektion for at undgå forurening.
- ▶ Nåle og NovoRapid® FlexTouch® må ikke deles med andre.
- ▶ NovoRapid® FlexTouch® er kun egnet til indsprøjtning under huden. Tal med lægen, hvis du har behov for at indsprøjte din insulin på en anden måde.

Advarsler og forsigtighedsregler

Nogle omstændigheder og aktiviteter kan have indflydelse på dit insulinbehov. Tal med din læge:

- ▶ Hvis du har problemer med nyrer eller lever eller med binyrer, hypofyse eller skjoldbruskkirtel.
- ▶ Hvis du dyrker mere motion, end du plejer, eller ønsker at ændre din kost, da dette kan påvirke dit blodsukkerniveau.
- ▶ Hvis du bliver syg skal du fortsætte med at tage insulin og kontakte din læge.
- ▶ Hvis du har planer om at rejse til udlandet, kan en eventuel tidsforskel påvirke insulinbehovet og injektionstidspunkterne.

Hudforandringer på injektionsstedet

Injektionsstedet bør løbende skiftes for at hjælpe med at forebygge forandringer i fedtvævet under huden, f.eks. fortykkelse af huden, hud der trækker sig sammen eller knuder under huden. Hvis du injicerer insulinet i et område af huden med knuder, der har trukket sig sammen eller er fortykket, kan det være, at insulinet ikke virker så godt (se punkt 3, Sådan skal du tage NovoRapid®). Kontakt lægen, hvis du bemærker forandringer i huden ved injektionsstedet. Kontakt lægen hvis du for øjeblikket injicerer i disse berørte områder, før du begynder at injicere i et andet område. Det kan være, at lægen vil fortælle dig, at du skal kontrollere dit blodsukker oftere og tilpasse insulindosen eller dosen af andre antidiabetiske lægemidler.

Børn og unge

Dette lægemiddel må ikke anvendes til børn under 1 år, da der ikke er blevet udført kliniske studier hos børn under 1 år.

Brug af anden medicin sammen med NovoRapid®

Fortæl det altid til lægen, sygeplejersken eller apotekspersonalet, hvis du tager anden medicin, for nylig har taget anden medicin eller planlægger at tage anden medicin.

Nogle lægemidler påvirker dit blodsukkerniveau og dette kan betyde, at din insulindosis skal ændres. Nedenstående liste omfatter en række almindelige lægemidler, som kan påvirke din insulinbehandling.

Dit blodsukkerniveau kan falde (hypoglykæmi), hvis du tager:

- Andre lægemidler til behandling af diabetes
- Monoaminoxidasehæmmere (MAO-hæmmere) (til behandling af depression)
- Betablokkere (til behandling af forhøjet blodtryk)
- Angiotensin konverteringsenzym (ACE)-hæmmere (til behandling af visse hjertelidelser eller forhøjet blodtryk)
- Salicylater (smertestillende og febernedsættende)
- Anabolske steroider (såsom testosteron)
- Sulfonamider (til behandling af infektioner).

Dit blodsukkerniveau kan stige (hyperglykæmi), hvis du tager:

- Oral prævention (p-piller)

- Thiazider (til behandling af forhøjet blodtryk eller ved væskeophobning)
- Glukokortikoider (såsom kortison til behandling af betændelse)
- Skjoldbruskkirtel-hormon (til behandling af sygdomme i skjoldbruskkirtlen)
- Sympatomimetika (såsom adrenalin eller salbutamol og terbutalin til behandling af astma)
- Væksthormon (lægemiddel til vækststimulering af skelet og legeme med udtalt effekt på kroppens metaboliske processer)
- Danazol (lægemiddel, der virker på ægløsning).

Octreotid og lanreotid (til behandling af akromegali, en sjælden hormonel sygdom, der sædvanligvis forekommer hos midaldrende voksne og skyldes, at hypofysen danner for meget væksthormon) kan begge øge eller reducere dit blodsukker.

Betablokkere (til behandling af forhøjet blodtryk) kan svække eller fuldstændigt undertrykke de første advarselssignaler, der hjælper dig med at opdage lavt blodsukker.

Pioglitazon (tabletter, der bruges til behandling af type 2-diabetes)

Nogle patienter med årelang type 2-diabetes og hjertesygdom eller tidligere slagtilfælde, som er blevet behandlet med pioglitazon og insulin, oplevede hjertesvigt. Fortæl det til din læge hurtigst muligt, hvis du oplever tegn på hjertesvigt, såsom usædvanlig kortåndethed, hurtig vægtstigning eller lokale væskeansamlinger (ødemer).

Fortæl det til din læge, sygeplejerske eller apotekspersonalet, hvis du tager noget af ovenstående medicin.

Brug af NovoRapid® sammen med alkohol

- Hvis du drikker alkohol, kan dit behov for insulin ændres, og dit blodsukkerniveau kan enten stige eller falde. Omhyggelig kontrol anbefales.

Graviditet og amning

- Hvis du er gravid, tror du er gravid eller planlægger at blive gravid, skal du spørge din læge til råds, før du tager dette lægemiddel. NovoRapid® kan anvendes under graviditet. Din insulindosis skal eventuelt ændres under graviditet og efter fødsel. Nøje kontrol med din diabetes, specielt forebyggelse af hypoglykæmi (lavt blodsukker), er vigtigt for dit barns helbred.
- Der er ingen begrænsninger ved behandling med NovoRapid® under amning.

Spørg din læge, sygeplejerske eller apotekspersonalet til råds, før du tager nogen form for medicin, mens du er gravid eller ammer.

Trafik- og arbejdssikkerhed

- Spørg din læge, om du må køre bil eller arbejde med maskiner:
 - Hvis du ofte har hypoglykæmi.
 - Hvis du har svært ved at vurdere, om du har hypoglykæmi.

Hvis dit blodsukker er lavt eller højt, kan din koncentrations- og reaktionsevne være påvirket, og dermed også din evne til at køre bil eller arbejde med maskiner. Vær opmærksom på, at du kan bringe dig selv eller andre i fare.

Den hurtige virkning af NovoRapid® betyder, at en eventuel hypoglykæmi indtræder hurtigere efter injektion sammenlignet med opløseligt humaninsulin.

Vigtig information om nogle af indholdsstofferne i NovoRapid®

NovoRapid® indeholder mindre end 1 mmol natrium (23 mg) per dosis, dvs. NovoRapid® er stort set natriumfrit.

3. *Sådan skal du tage NovoRapid®*

Dosis og hvornår du skal tage dit insulin

Tag altid dit insulin og justér din dosis nøjagtigt efter lægens anvisning. Er du i tvivl, så spørg lægen, sygeplejersken eller apotekspersonalet.

NovoRapid® tages som udgangspunkt lige før et måltid. Spis et måltid eller et mellemmåltid inden for 10 minutter efter injektionen for at undgå lavt blodsukker. Om nødvendigt kan NovoRapid® gives umiddelbart efter et måltid. Se *Hvordan og hvor du skal injicere* nedenfor for yderligere information.

Du må ikke skifte insulin, medmindre din læge siger, du skal. Hvis du skifter til en anden insulintype eller et andet insulinmærke, er det muligt, at dosis skal justeres af din læge.

Børn og unge

NovoRapid® kan anvendes til unge og børn i alderen 1 år og opefter i stedet for opløseligt humaninsulin, når en hurtig virkning ønskes, for eksempel når det er svært at dosere barnet i forhold til måltider.

Anvendelse til særlige patientgrupper

Hvis du har nedsat nyre- eller leverfunktion, eller hvis du er over 65 år, skal du kontrollere dit blodsukker mere regelmæssigt og diskutere ændringer af din insulindosis med din læge.

Hvordan og hvor du skal injicere

NovoRapid® er beregnet til injektion under huden (subkutan). Du må aldrig injicere dig selv direkte ind i en vene (intravenøst) eller muskel (intramuskulært). NovoRapid® FlexTouch® er kun egnet til indsprøjtning under huden. Tal med lægen, hvis du har behov for at indsprøjte din insulin på en anden måde.

For hver injektion skal du vælge et nyt injektionssted inden for det bestemte hudområde, som du bruger. Dette kan nedsætte risikoen for at udvikle hudfortykkelse eller sprækker i huden (se punkt 4 *Bivirkninger*). De bedste steder til injektion er: Foran på maveskindet, overarmen eller foran på låret. Insulinet har en hurtigere virkning, hvis der injiceres foran på maven. Du skal altid måle dit blodsukker regelmæssigt.

Sådan bruger du NovoRapid® FlexTouch®

NovoRapid® FlexTouch® er en fyldt, farvekodet engangspen til flergangsbrug, der indeholder insulin aspart.

Læs omhyggeligt brugervejledningen til NovoRapid® FlexTouch®, der er inkluderet i denne indlægsseddel. Du skal bruge pennen som beskrevet i brugervejledningen.

Kontrollér altid, at det er den korrekte pen, du bruger, før du injicerer dit insulin.

Hvis du har taget for meget insulin

Hvis du har taget for meget insulin, bliver dit blodsukker for lavt (hypoglykæmi). Se a) *Oversigt over alvorlige og meget almindelige bivirkninger* under punkt 4.

Hvis du har glemt at tage dit insulin

Hvis du glemmer at tage dit insulin, kan dit blodsukker blive for højt (hyperglykæmi). Se c) *Følger af diabetes* under punkt 4.

Hvis du holder op med at tage insulin

Stop ikke med at tage dit insulin uden først at tale med din læge, der kan fortælle dig, hvad der skal gøres. Dette kan føre til meget højt blodsukker (alvorlig hyperglykæmi) og ketoacidose. Se c) *Følger af diabetes* under punkt 4.

Spørg lægen, sygeplejersken eller apotekspersonalet, hvis der er noget, du er i tvivl om.

4. Bivirkninger

Dette lægemiddel kan som alle andre lægemidler give bivirkninger, men ikke alle får bivirkninger.

a) Oversigt over alvorlige og meget almindelige bivirkninger

Lavt blodsukker (hypoglykæmi) er en meget almindelig bivirkning. Det kan forekomme hos flere end 1 ud af 10 behandlede.

Lavt blodsukker kan forekomme, hvis du:

- Injicerer for meget insulin
- Spiser for lidt eller springer et måltid over
- Motionerer mere end normalt
- Drikker alkohol (se *Brug af NovoRapid® sammen med alkohol* under punkt 2).

Tegn på lavt blodsukker: Koldsved, kold og bleg hud, hovedpine, hjertebanken, kvalme, usædvanlig stor sultfølelse, midlertidige synsforstyrrelser, døsighed, unormal træthed og svaghed, nervøsitet eller rysten, bekymring, forvirring og koncentrationsbesvær.

Alvorligt lavt blodsukker kan føre til bevidstløshed. Hvis langvarig alvorligt lavt blodsukker ikke behandles, kan det medføre hjerneskade (midlertidig eller varig) og i værste fald død. Du kan genvinde bevidstheden hurtigere, hvis du får en injektion af hormonet glucagon af en person, der er instrueret i, hvordan det anvendes. Hvis du får glucagon, skal du også have glucose eller et sukkerholdigt produkt at spise, så snart du igen er ved bevidsthed. Hvis du ikke reagerer på glucagonbehandlingen, skal du behandles på hospitalet.

Du skal gøre følgende, hvis du oplever lavt blodsukker:

- Hvis du oplever lavt blodsukker, skal du spise glucosetabletter eller et andet sukkerholdigt produkt (f.eks. slik, kiks, frugtjuice). Mål dit blodsukker, hvis det er muligt, og hvil dig. Medbring for en sikkerheds skyld altid glucosetabletter eller sukkerholdige produkter.
- Når symptomerne på lavt blodsukker er forsvundet, eller når dit blodsukkerniveau er stabiliseret, kan du fortsætte med insulinbehandlingen som sædvanligt.
- Hvis du får så lavt blodsukker, at du besvimer, hvis du har haft brug for en glucagoninjektion eller hvis du har haft gentagne tilfælde af lavt blodsukker, skal du tale med din læge. Tidspunktet for eller mængden af insulin, kost eller motion skal muligvis ændres.

Fortæl relevante personer, at du har diabetes, og om hvilke konsekvenser det kan have, herunder risikoen for at besvime på grund af lavt blodsukker. Fortæl dem, at hvis du besvimer, skal du vendes

om på siden, og der skal straks tilkaldes lægehjælp. Du må ikke få noget at spise eller drikke, da du kan blive kvalt.

Alvorlige allergiske reaktioner over for NovoRapid® eller et af indholdsstofferne (kaldet systemisk allergisk reaktion) er en meget sjælden bivirkning, men kan være livstruende. Kan forekomme hos færre end 1 ud af 10.000 behandlede.

Kontakt straks lægen:

- Hvis allergisymptomerne spreder sig til andre dele af kroppen.
- Hvis du pludselig føler dig utilpas og du: Begynder at svede, kaster op, får åndedrætsbesvær, hjertebanken eller bliver svimmel.
- Hvis du oplever nogle af disse symptomer, kontakt straks lægen.

Hudforandringer på injektionsstedet: Hvis du injicerer insulin på samme sted, kan fedtvævet enten skrumpe (lipoatrofi) eller fortykkes (lipohypertrofi) (kan forekomme hos færre end 1 ud af 100 behandlede). Knuder under huden kan også skyldes ophobning af et protein, der kaldes amyloid (kutan amyloidose; hvor ofte dette forekommer er ikke kendt). Hvis du injicerer insulinet i et område af huden med knuder, der har trukket sig sammen eller er fortykket, kan det være, at insulinet ikke virker så godt. Skift injektionssted ved hver injektion for at hjælpe med at forebygge disse hudforandringer.

b) Oversigt over andre bivirkninger

Ikke almindelige bivirkninger

Kan forekomme hos færre end 1 ud af 100 behandlede.

Symptomer på allergi: Lokale allergiske reaktioner (smerte, rødme, udslæt, inflammation, blå mærker, hævelse og kløe) på injektionsstedet kan forekomme. Symptomerne forsvinder normalt inden for få uger ved fortsat insulinbehandling. Kontakt straks din læge, hvis symptomerne ikke forsvinder, eller hvis de spreder sig til andre dele af kroppen. Se også Alvorlige allergiske reaktioner ovenfor.

Synsforstyrrelser: Når du påbegynder insulinbehandling, kan du opleve synsforstyrrelser, men forstyrrelsen er normalt midlertidig.

Hævede led: Når du påbegynder insulinbehandling, kan væskeophobning forårsage hævelse af ankler og andre led. Normalt forsvinder dette hurtigt. Hvis det ikke forsvinder, skal du tale med din læge.

Diabetisk retinopati (en øjensygdom med relation til sukkersyge, som kan medføre tab af synet): Hvis du har diabetisk retinopati, kan det blive værre, hvis dit blodsukkerniveau forbedres meget hurtigt. Tal med lægen om det.

Sjældne bivirkninger

Kan forekomme hos færre end 1 ud af 1.000 behandlede.

Smertefuld neuropati (smerte på grund af beskadiget nerve): Hvis dit blodsukkerniveau forbedres meget hurtigt, kan du få nerverelateret smerte. Dette kaldes akut smertefuld neuropati og er sædvanligvis forbigående.

Indberetning af bivirkninger

Hvis du oplever bivirkninger, bør du tale med din læge, apotekspersonalet eller sygeplejersken. Dette gælder også mulige bivirkninger, som ikke er medtaget i denne indlægsseddel. Du eller dine pårørende kan også indberette bivirkninger direkte til Lægemiddelstyrelsen via:

Lægemiddelstyrelsen

Axel Heides Gade 1

DK-2300 København S

Websted: www.meldenbivirkning.dk

Ved at indrapportere bivirkninger kan du hjælpe med at fremskaffe mere information om sikkerheden af dette lægemiddel.

c) Følger af diabetes

Højt blodsukker (hyperglykæmi)

Højt blodsukker kan forekomme, hvis du:

- Ikke har injiceret nok insulin
- Glemmer at injicere dit insulin eller stopper med at tage insulin
- Gentagne gange injicerer mindre insulin, end du har brug for
- Får en infektion og/eller feber
- Spiser mere, end du plejer
- Dyrker mindre motion, end du plejer.

Advarselssignaler på højt blodsukker:

Advarselssignalerne kommer gradvist. De omfatter: Hyppig vandladning, tørst, nedsat appetit, kvalme eller opkastning, døsighed eller træthed, ansigtsrødme, tør hud, mundtørhed og frugtlugtende (acetonelugtende) ånde.

Du skal gøre følgende, hvis du får højt blodsukker:

- ▶ Hvis du oplever nogle af ovennævnte signaler: Mål dit blodsukkerniveau, kontrollér om muligt din urin for ketonstoffer og søg straks lægehjælp.
- ▶ Disse symptomer kan betyde, at du har en meget alvorlig tilstand kaldet diabetisk ketoacidose (ophobning af syre i blodet, da kroppen nedbryder fedt i stedet for sukker). Denne tilstand kan ubehandlet resultere i diabetisk koma og i værste fald død.

5. Opbevaring

Opbevar dette lægemiddel utilgængeligt for børn.

Tag ikke dette lægemiddel efter udløbsdatoen, der står på FlexTouch® etiketten og pakningen, efter 'EXP'. Udløbsdatoen er den sidste dag i den nævnte måned.

Opbevar altid FlexTouch® med penhætten påsat, når den ikke er i brug, for at beskytte mod lys.

NovoRapid® må ikke udsættes for overdreven varme og lys.

Før ibrugtagning: NovoRapid® FlexTouch®, som ikke er i brug, skal opbevares i køleskabet ved 2°C til 8°C, ikke for tæt på køleelementet. Må ikke fryses.

Under brug eller medbragt som reserve: Du kan have NovoRapid® FlexTouch® med dig og opbevare den ved temperaturer under 30°C eller i køleskabet (2°C til 8°C) i op til 4 uger. Hvis det opbevares i køleskabet, må det ikke opbevares tæt på køleelementet. Må ikke fryses.

Spørg på apoteket, hvordan du skal bortskaffe medicinrester. Af hensyn til miljøet må du ikke smide medicinrester i afløbet, toilettet eller skraldespanden.

6. Pakningsstørrelser og yderligere oplysninger

NovoRapid® indeholder

- Aktivt stof: Insulin aspart. 1 ml indeholder 100 enheder insulin aspart. Hver fyldt pen indeholder 300 enheder insulin aspart i 3 ml injektionsvæske, opløsning.
- Øvrige indholdsstoffer: Glycerol, phenol, metacresol, zinkchlorid, dinatriumphosphatdihydrat, natriumchlorid, saltsyre, natriumhydroxid og vand til injektionsvæsker.

Udseende og pakningstørrelser

NovoRapid® er en injektionsvæske, opløsning.

Pakningsstørrelser med 1 (med eller uden nåle), 5 (uden nåle) og en multipakning med 2 x 5 (uden nåle) fyldte penne à 3 ml. Ikke alle pakningsstørrelser er nødvendigvis markedsført.

Injektionsvæsken er klar og farveløs.

Indehaver af markedsføringstilladelsen og fremstiller

Novo Nordisk A/S, Novo Allé, DK-2880 Bagsværd, Danmark

Brugervejledning til FlexTouch® findes på bagsiden.

Denne indlægsseddel blev senest ændret 09/2020

Andre informationskilder

Du kan finde yderligere oplysninger om dette lægemiddel på Det Europæiske Lægemiddelagenturs hjemmeside <http://www.ema.europa.eu>.

NovoRapid®, FlexTouch®, NovoFine® og NovoTwist® er varemærker ejet af Novo Nordisk A/S, Danmark

© 2020

Novo Nordisk A/S

Instruktioner i brug af NovoRapid® 100 enheder/ml opløsning til injektion i fyldt pen (FlexTouch®)

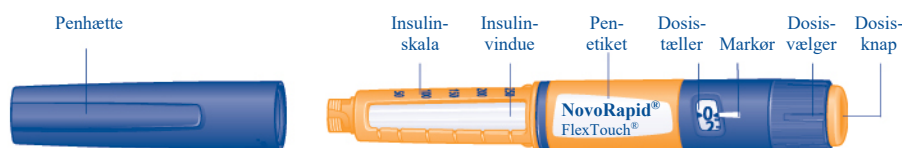
Læs denne brugervejledning omhyggeligt, inden du tager din fyldte NovoRapid® FlexTouch® pen i brug. Hvis ikke du følger denne brugervejledning omhyggeligt, kan du få for lidt eller for meget insulin, som kan føre til et for højt eller for lavt blodsukkerniveau.

Anvend ikke pennen før du har modtaget grundig træning af din læge eller sygeplejerske. Start med at kontrollere din pen **for at sikre dig, at den indeholder NovoRapid® 100 enheder/ml.** Se derefter på illustrationerne til højre for at blive bekendt med de forskellige dele af din pen og nål.

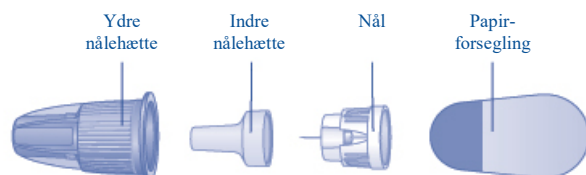
Hvis du er blind eller har svækket syn og ikke kan aflæse dosistælleren på din pen, skal du ikke bruge denne pen uden hjælp. Få hjælp fra en person med normalt syn, som er trænet i brugen af den fyldte FlexTouch® pen.

Din NovoRapid® FlexTouch® pen er en fyldt insulinpen. NovoRapid® FlexTouch® indeholder 300 enheder insulin og kan dosere fra 1 til 80 enheder i trin af 1 enhed. NovoRapid® FlexTouch® er beregnet til anvendelse sammen med **NovoFine® eller NovoTwist®** engangsnåle med en længde på op til 8 mm.

NovoRapid® FlexTouch®

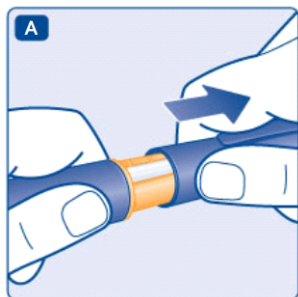
Nål (eksempel)

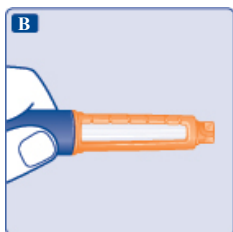
Klargøring af din NovoRapid® FlexTouch® pen

Kontrollér navnet og den farvede etiket på din NovoRapid® FlexTouch® pen for at sikre, at den indeholder den insulintype, du har brug for. Dette er specielt vigtigt, hvis du bruger mere end én type insulin. Hvis du tager den forkerte insulintype, kan dit blodsukkerniveau blive for højt eller for lavt.

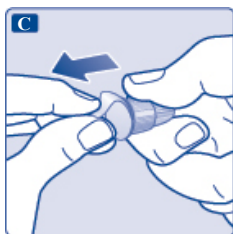
- A** Træk penhætten af.

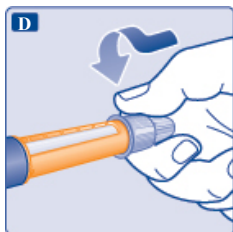
- B** Kontrollér, at insulinet i din pen er klart og farveløst. Se gennem insulinvinduet. Hvis insulinet ser uklart ud, skal du ikke bruge pennen.

- C** Tag en ny engangsnål og fjern papirforseglingen.

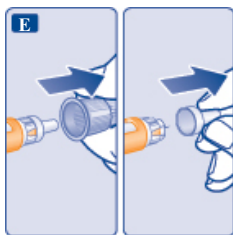
- D** Skru nålen lige på pennen. Kontrollér, at nålen sidder fast.

- E** Fjern den ydre nålehætte og gem den til senere. Efter injektionen skal du bruge den til at fjerne nålen korrekt fra pennen.

Fjern den indre nålehætte og kassér den. Hvis du forsøger at sætte den tilbage på nålen, kan du være uheldig at stikke dig selv med nålen.

En dråbe insulin kan komme til syne på nålens spids. Dette er normalt.

⚠ Brug altid en ny nål til hver injektion. Dette reducerer risikoen for forurening, infektion, udsivning af insulin, blokerede nåle og upræcis dosering.

⚠ Brug aldrig en bøjet eller ødelagt nål.

Kontrol af insulingennemløb

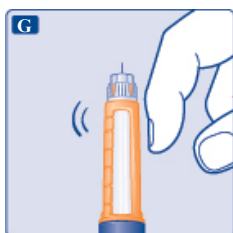
Vær sikker på, at du får den rigtige dosis ved at kontrollere gennemløb af insulin, før du indstiller og injicerer din dosis.

F Drej dosisvælgeren for at vælge 2 enheder.

G Hold pennen så nålen vender opad.

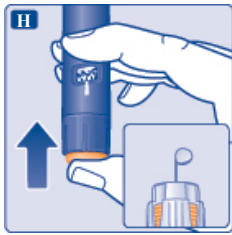
Bank let på toppen af pennen et par gange, således eventuelle luftbobler kan komme op til toppen.

H Tryk dosisknappen ind med din tommelfinger, indtil dosistælleren vender tilbage til 0. Tallet 0 skal stå ud for markøren. En dråbe insulin vil komme til syne på nålens spids.

Hvis der ikke kommer en dråbe til syne, gentages trin **F** til **H** op til 6 gange. Hvis en dråbe ikke kommer til syne efter disse forsøg, skiftes nålen og trin **F** til **H** gentages.

Brug ikke pennen, hvis en dråbe insulin stadig ikke kommer til syne.

! **Kontrollér altid, at der kommer en dråbe til syne** på nålens spids, før du injicerer. Dette sikrer insulingennemløbet. Hvis ikke der kommer en dråbe til syne, injicerer du **ikke** noget insulin, heller ikke selvom dosisvælgeren måske bevæger sig. Dette kan betyde, at nålen er blokeret eller ødelagt.

! **Kontrollér altid insulingennemløbet, inden du injicerer.** Hvis ikke du kontrollerer insulingennemløbet, kan du få for lidt eller slet intet insulin. Dette kan føre til et for højt blodsukkerniveau.

Indstilling af din dosis

Brug dosisvælgeren på din NovoRapid® FlexTouch® pen til at indstille din dosis. Du kan vælge op til 80 enheder per dosis.

I Vælg den dosis du har brug for. Du kan dreje dosisvælgeren frem eller tilbage. Stop når det korrekte antal enheder står ud for markøren.

Dosisvælgeren klikker forskelligt, når den drejes frem, tilbage eller forbi det antal enheder, der er tilbage.

Når pennen indeholder færre end 80 enheder, vil dosistælleren stoppe ved det antal enheder, der er tilbage.

! **Brug altid dosistælleren og markøren til at se, hvor mange enheder du har valgt, før du injicerer insulinet.**

Tæl ikke antal penklik. Hvis du indstiller og injicerer den forkerte dosis, kan dit blodsukkerniveau blive for højt eller for lavt. Brug ikke insulinskalaen, den viser kun cirka hvor meget insulin, der er tilbage i din pen.

i **Hvor meget insulin er der tilbage?**
Insulinskalaen viser dig, hvor meget insulin der **cirka** er tilbage i din pen.

Anvend dosistælleren til at se, **hvor meget insulin, der præcist er tilbage:**

Drej dosisvælgeren indtil **dosistælleren stopper**. Hvis den viser 80, er der **mindst 80** enheder tilbage i din pen. Hvis den viser **færre end 80**, angiver det viste tal antallet af enheder, der er tilbage i din pen.

Drej dosisvælgeren tilbage, indtil dosistælleren viser 0.

Hvis du har brug for mere insulin, end det antal enheder der er tilbage i din pen, kan du dele din dosis mellem to penne.

Vær meget omhyggelig med at udregne korrekt, hvis du opdeler din dosis.

Hvis du er i tvivl, skal du tage din fulde dosis med en ny pen. Hvis du opdeler din dosis forkert, vil du injicere for lidt eller for meget insulin, som kan føre til et for højt eller for lavt blodsukkerniveau.

Injektion af din dosis

Vær sikker på, at du får hele din dosis ved at anvende den korrekte injektionsteknik.

J Stik nålen ind i huden som din læge eller sygeplejerske har vist dig. Kontrollér, at du kan se dosistælleren. Undgå at røre ved dosistælleren med dine fingre. Dette kan afbryde injektionen.

Tryk på dosisknappen indtil dosistælleren vender tilbage til 0. Tallet 0 skal stå ud for markøren. Du kan måske høre eller føle et klik.

Lad nålen forblive under huden i **mindst 6 sekunder**, efter at dosistælleren er vendt tilbage til 0 for at sikre injektion af hele din dosis.

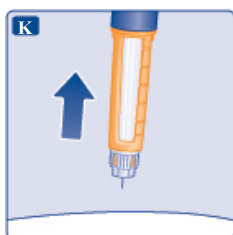

K Fjern nålen fra huden.

Herefter kan du måske se en dråbe insulin på nålens spids. Dette er normalt og har ingen indflydelse på den dosis, du lige har fået.

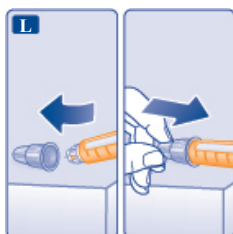
Fjern altid nålen efter hver injektion. Dette reducerer risikoen for forurening, infektion, udsivning af insulin, blokerede nåle og upræcis dosering. Hvis nålen er blokeret, vil du **ikke** injicere noget insulin.

L Før nålespidsen ind i den ydre nålehætte, mens denne ligger på en plan overflade. Undgå at røre ved nålen eller nålehætten.

Når nålen er dækket skubbes den ydre nålehætte forsigtigt helt på, og nålen skrues af. Kassér nålen forsigtigt og sæt penhætten tilbage på pennen efter hver brug.

Når pennen er tom kasseres den uden nålen påsat, som din læge, sygeplejerske eller lokale myndigheder har anbefalet.

Hold altid øje med dosistælleren for at se hvor mange enheder du injicerer.

Dosistælleren vil vise det præcise antal enheder. Tæl ikke antallet af penklik. Hold dosisknappen nede indtil dosistælleren vender tilbage til 0 efter injektionen. Hvis den stopper før den vender tilbage til 0, er den fulde dosis ikke blevet injiceret, hvilket kan resultere i et for højt blodsukkerniveau.

Forsøg aldrig at sætte den indre nålehætte på igen. Du kan stikke dig selv med nålen.

Fjern altid nålen efter hver injektion og opbevar din pen uden nålen påsat. Dette reducerer risikoen for forurening, infektion, udsivning af insulin, blokerede nåle og upræcis dosering.

Vedligeholdelse af din NovoRapid® FlexTouch® pen

Behandel din pen med forsigtighed. Hård håndtering eller forkert brug kan forårsage upræcis dosering, som kan føre til et for højt eller for lavt blodsukkerniveau.

- **Efterlad ikke din pen i en bil** eller andre steder, hvor der kan blive for varmt eller for koldt.
- **Udsæt ikke din pen for støv, snavs eller væske.**
- **Forsøg ikke at lægge din pen i blød, vaske eller smøre den.** Hvis det er nødvendigt, kan du rengøre den med mild sæbe på en let fugtet klud.
- **Tab ikke din pen**, og bank den ikke imod hårde overflader.
Hvis du taber pennen eller har mistanke om et problem, skal du altid skrue en ny engangsnål på og kontrollere insulingennløbet, før du injicerer.
- **Forsøg ikke at genfylde din pen.** Når den er tom, skal den kasseres.
- **Forsøg ikke at reparere din pen** eller skille den ad.

Vigtig information

- **Hav altid din pen på dig.**
- **Hav altid en ekstra pen og nåle** på dig i tilfælde af tab eller beskadigelse.
- Opbevar altid din pen og nåle **utilgængeligt for andre**, specielt børn.
- **Del aldrig** din pen eller nåle med andre. Det kan føre til krydsinfektion.
- **Del aldrig** din pen med andre. Din medicin kan være skadelig for deres sundhed.
- Omsorgspersoner **skal håndtere brugte nåle meget forsigtigt** – for at reducere risikoen for stikuheld og krydsinfektion.